

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/81/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3715200207
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3715200207.3

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej vo veci starostlivosti o maloletú T. A., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpenú opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny X., dieťa rodičov P. L. A., bytom X. B., F. XXX/XXX-X a D. X. A., bytom B., Q. X/A, o návrhu otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 6. októbra 2015, č. k. 7P/2/2015-73, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh otca na zverenie maloletej T. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V odôvodnení rozsudku uviedol, že rodičia maloletej T. nie sú manželia, ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 30.11.2009 č. k. 7C 47/2009-30, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.1.2010 s tým, že uvedeným rozsudkom súd medzi rodičmi schválil dohodu, podľa ktorej maloleté deti L. a T. boli na čas po rozvoде zverené do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal k povinnosti prispievať na ich výživu na každé dieťa po 50 eur mesačne. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že maloletá T. sa od rozvodu manželstva jej rodičov nachádza v osobnej starostlivosti matky, pričom otec s dieťaťom realizuje styk, ktorý mu bol upravený rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 30.11.2009 č. k. 7C 47/2009-30. Hoci otec podanie návrhu o zverenie maloletej T. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov odôvodňoval tým, že matka mu styk s maloletou T. zamedzuje a dieťa proti nemu nabáda, najmä z výpovede maloletej T. mal súd za preukázané, že otec čas vyhradený mu pre styk s maloletou T. nevyužíva v plnom rozsahu a najmä v poslednom období dieťa kontaktuje len sporadicky. Maloletá T. je žiačkou 8. ročníka základnej školy, má XX rokov a nielen v rámci pohovoru vykonaného s opatrovníkom, ale aj priamo na pojednávaní pred súdom, prejavila vôľu ostať bývať s matkou s tým, že nakoľko má k otcovi vytvorený stále silný citový vzťah, chce sa s ním v budúcnosti v čo možno najväčšom rozsahu stýkať. Dieťa odmietlo byť zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, čo odôvodnilo najmä nie najlepším vzťahom so súčasnou manželkou otca, ale najmä tým, že nechce striedavo navštevovať I. školu v X. B. a v B., pretože takáto alternatíva by mohla v negatívnom smere ovplyvniť jej prípravu na vyučovanie. Navyše by sa musela zriecť mnohých mimoškolských aktivít, ktoré v X. B. formou rôznych krúžkov vykonáva. Podľa zistení opatrovníka sa pritom matka o maloletú T. riadne stará a doterajšou starostlivosťou dáva záruku tomu, že aj v budúcnosti bude riadne zabezpečovať jej zdravý telesný a duševný vývoj. Vychádzajúc z uvedených skutočností prihliadajúc najmä na vek maloletej T. a ňou prejavenu vôľu ostať bývať u matky, súd rozhodol tak, že návrh otca zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého dieťaťa, žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a jeho návrhu vyhovieť. Namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pričom súd vykonával len tie dôkazy, ktoré mienil použiť k

zamietnutiu jeho návrhu bez toho, aby vykonal čo len jeden dôkaz navrhovaný z jeho strany. Poukázal na to, že vec prejednávajúci sudca vychádzal zo správy orgánu starostlivosti o rodinu, ktorú napísala jeho manželka X.. P., vedúca tohto odboru a nepreskúmal ani jeho námietky, že v tejto správe sú uvádzané úmyselne nepravdivé údaje o tom, že matka v styku s dieťaťom otcovi nebráni. Uviedol, že matka mu bráni v styku s maloletou T. od roku XXXX, maloletá je vedená v negatívnom smere proti nemu, je narušovaný jej morálny a etický vývoj, keď jej je podsúvaný už štyri roky negatívny postoj voči otcovi, v súčasnej dobe i jeho manželke s cieľom u dieťaťa vypestovať presvedčenie, že u otca nechce byť. Faktom ostáva i tá skutočnosť, že od novembra 2014 mu matka všemožne bránila byť s maloletou a doposiaľ marí rozhodnutie súdu o úprave styku. Namietal, že návrh na zverenie podal v januári 2015, pričom prvé pojednávanie bolo v septembri 2015, kde sudca vypočul maloletú tak, že o jej výsluchu ho upovedomil tesne pred jeho vykonaním a zamedzil mu maloletej položiť čo by len jednu otázku na preukázanie toho, že dieťa je ovplyvňované dlhodobo matkou, ktorá vedome vynakladá úsilie zabrániť mu, aby sa mohol podieľať na výchove dcéry T.. Návrh na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti podal práve z toho dôvodu, že mu je zamedzené podieľať sa na výchove maloletej T., je mu znemožňované s dieťaťom sa stretávať. Poukázal na to, že na matku podal viaceré trestné oznámenia za marenie úradného rozhodnutia a taktiež prebieha exekučné konanie o výkon rozhodnutia o úprave styku. Vytýkal súdu prvého stupňa, že v konaní odmietol vykonať dokazovanie o tom, že matka klame a že mu bráni v stretávaní sa s dieťaťom. Pokiaľ sa súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí opiera o vôľu dieťaťa o pohovor s opatrovníkom, ktorého výsledok nevidel, trval na tom, že konanie bolo vedené účelne, zavádzajúco, v snahe zamedziť jeho právam starať sa o svoje dieťa a podieľať sa na jeho výchove. V konaní pred súdom prvého stupňa sa domáhal výsluchu maloletej, aby mohol cestou súdu položiť dcéru otázky, ktoré by mali podstatný význam pre rozhodovanie. Mal za to, že rozhodnutím súdu prvého stupňa je ohrozený morálny, citový a etický vývoj dieťaťa, ktorému ju bránené byť so svojím otcom a prostredie, v ktorom vyrastá, je veľmi negatívne naladené proti nemu.

Matka dieťaťa v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za vecne správne. Poprela tvrdenia otca, že mu bráni v styku s maloletou T., naopak je to práve otec, ktorý o staršiu dcéru L. nejaví záujem od rozvodu manželstva vôbec a o maloletú T. od decembra 2014. Za posledný rok sa s maloletou stretol štyrikrát aj to veľmi krátku dobu - pár minút, nie v termínoch tak, ako mu tieto určil súd. Je zarážajúce, že otec na jednej strane chce mať dieťa v striedavej starostlivosti, no na druhej strane vôbec nevie, kedy jeho dieťa navštevuje krúžky, jazykovú školu a kedy tieto končia. Poukázala na to, že maloletá T. bola vypočutá súdom v konaní 11P a 7P, jasne sa vyjadrila, že s otcom v striedavej starostlivosti za prítomnosti jeho manželky nechce byť, a keďže vo februári 2016 bude mať XX rokov, mala za to, že dokáže svoje prania a potreby jednoznačne vyjadriť a nie je potrebné ju dopytovať znalcami. Pokiaľ by otec mal opravdivý záujem o maloletú, využíval by čas stanovený aspoň počas týždňa na dve hodiny, keď je v práci v X. B. a nemá so stykom spojené žiadne výdavky, aby aspoň čiastočne naplnil potreby seba i maloletej. Mala za to, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci, nielen cestou opatrovníka, ktorý s maloletou robil pohovor ale aj cestou súdu, kedy sa otec mal právo k jej výsluchu vyjadriť, no dňa 06.10.2015, kedy bolo vo veci nariadené pojednávanie, sa na pojednávanie nedostavil.

Kolíznym opatrovníkom sa k odvolaniu otca písomne nevyjadril.

Otec dieťaťa v písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že už pred 4 rokmi v konaní o zverenie maloletej do striedavej starostlivosti Krajský súd v Trenčíne vytýkal matke, že zneužíva maloletú na vybavovanie si svojej osobnej zášti s otcom. Od tejto doby matka marí rozsudok súdu o úprave styku a bráni mu zásadným spôsobom podieľať sa na výchove maloletej. Zatiaľ vo výchove naučila staršiu dcéru, ktorá ho nepozdraví, je vulgárna, arogantná, dokonca na neho po dohode s matkou v roku 2009 zavolała políciu, že ju zbil a keď trval na lekárskom ošetrení, priznala sa, že si to vymyslela. Toto sú metódy výchovy matky, pričom v tejto domácnosti je absolútnym spôsobom dehonestovanie postavenia otca v živote dcéry T., ktorú vychoval od narodenia a bol s ňou 3 roky na rodičovskej dovolenke. Namietal, že súd prvého stupňa vykonával jednostranné dokazovanie, keď nezisťoval v akom prostredí žije a čo by toto prinieslo jeho dcére T.. Vyjadrenie matky k jeho odvolaniu je prejav ľstivého, zlého človeka, ktorý sleduje svojím konaním svoj zášť voči nemu a nesleduje záujmy dieťaťa. Je logické ak matka 4 roky bráni v stretávaní maloletej T. s ním, masíruje názory dieťaťa negatívne k nemu a dieťa zo strachu, že ju matka nebude mať rada povie, to čo chce matka. Mal za to, že stanovisko kolízneho opatrovníka je zavádzajúce, keď v šetrení tejto inštitúcie nie ani jeden pohovor s ním, s jeho manželkou, ani jedna návšteva u neho doma, v akom prostredí by dieťa bolo a aké je to vôbec prostredie. Dňa 19.08.2015

bola maloletá T. vypočutá pred súdom, pričom všetci preniesli ťarchu rozhodnutia na 13 ročné dieťa, ktoré je ovplyvňované matkou a preto mu tento výsluch bol oznámený na pojednávaní a nebol mu daný žiadny priestor, aby cestou súdu mohol položiť dcére otázky, ktoré by mnohé tvrdenia uviedli do úplne inej roviny a svedčili by k rozhodnutiu povoliť striedavú starostlivosť. Konanie o výchove a vývoji dieťaťa nemôže byť postavené len na tom, čo povie dieťa, ktoré žije v prostredí naladenom proti otcovi. Názor dieťaťa je dôležitý, ale nikto neskúmal ako dieťa k takémuto názoru dospelo.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (podľa § 212 ods. 2 písm. a), § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní otcom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa. Z daného titulu si odvolací súd osvojuje aj dôvody napadnutého rozhodnutia, na ktoré v celom rozsahu poukazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Otec v podanom odvolaní neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by mohli privodiť zmenu napadnutého rozhodnutia.

K odvolacím námietkam otca odvolací súd dodáva nasledovné :

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností, alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 43 ods. 1. Zákona o rodine maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúce jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, či už uskutočňované verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa článku 12. ods. 1, 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, práve tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom názorom dieťaťa sa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni. Za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo alebo prostredníctvom zástupcu, alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

V preskúmvanej veci sa otec maloletého dieťaťa domáhal zmeny rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností tak, že maloletá T. bude zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Svoj návrh odôvodnil tým, že matka ovplyvňuje negatívne dieťa proti nemu, neumožňuje mu styk s maloletou a zamedzuje mu možnosť podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa.

Z obsahu spisu ako aj z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že maloletá T. pochádza z rozvedeného manželstva, manželstvo jej rodičov bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu X. B. zo dňa 30.11.2009, č. k. 7C/47/2009-30, ktorým na základe rodičovskej dohody boli maloleté deti L. a T. zverené na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky a zo strany otca bolo určené výživné. Súčasne bol otcovi upravený styk s maloletými deťmi L. a T. spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozsudku. Otec maloletej sa už v minulosti v konaniach vedených na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 6P/67/2010 a 11P/8/2014 domáhal zverenia maloletej T. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, s tým že obe konania boli z dôvodu späťvzatia návrhu zo strany otca zastavené. Dňa 14.01.2015 otec podal na súde prvého stupňa návrh na zverenie maloletej T. do jeho osobnej starostlivosti. V priebehu konania zmenil návrh tak, že žiadal, aby súd maloletú T. zveril do striedavej starostlivosti oboch rodičov. Súd prvého stupňa po prešetrení pomerov a pohovoru s maloletou kolíznym opatrovníkom v domácnosti matky správne postupoval, keď maloletú T. vypočul na pojednávaní dňa 19.08.2015 v neprítomnosti rodičov. Ak je dieťa schopné formulovať svoje vlastné názory, má právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, s tým, že jeho názorom sa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni. Preto sa mu poskytuje možnosť, aby

bolo vypočuté v každom súdnom konaní alebo v inom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu; spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva. Maloletá T. bola v konaní vypočutá v súlade s ust. § 43 ods. 1 Zákona o rodine, § 100 ods. 3 O.s.p. Maloletá T. na výsluchu pred súdom prvého stupňa uviedla, že oboch rodičov má rada, má k nim vytvorený silný citový vzťah. S otcom sa však v roku 2015 stýkala len sporadicky z dôvodu, že otec v čase vyhradenom pre styk pre ňu do X. B. nechodí. Maloletá prejavila vôľu ostať bývať s matkou, s tým že s otcom sa chce v budúcnosti čo možno najväčšom rozsahu stýkať. Dieťa odmietlo byť zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, čo odôvodnilo jednak tým, že nemá dobrý vzťah s manželkou otca a taktiež tým, že nechce striedavo navštevovať základnú školu v X. B. a v B., na základnej škole v X. B. je spokojná, okrem toho navštevuje mimoškolské záujmové krúžky v X. B.. Názor maloletej T. a jej vôľu zostať v osobnej starostlivosti matky je potrebné akceptovať. Príanie maloletej, ktorá je dostatočne rozumovo a emocionálne vyspelá, je dôležité považovať v danej veci za zásadné vodítko pri hľadaní jej najlepšieho záujmu. Maloletá T. vo svojom veku (XX,X roka v čase výsluchu) vzhľadom na jej rozumovú vyspelosť vie zhodnotiť, s ktorým rodičom sa cíti lepšie, kde má vytvorené svoje zázemie, ktoré jej dáva pocit bezpečia. Aj podľa názoru odvolacieho súdu od poslednej úpravy o výkone rodičovských práv a povinností nenastala zmena v pomeroch rodičov a maloletého dieťaťa, ktorá by odôvodňovala zmenu pôvodného rozhodnutia súdu o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Odvolacie námietky otca o nedostatočne zistenom skutkovom stave veci neboli dôvodné. Skutkový stav zistený súdom prvého stupňa aj podľa názoru odvolacieho súdu bol dostatočný na rozhodnutie v danej veci, keď sú pri rozhodovaní vzal do úvahy vôľu maloletej T. zostať v starostlivosti matky. Pokiaľ otec v odvolaní namietal, že matka mu bráni v styku s dieťaťom, k týmto námietkam sa vyjadrila samotná maloletá pred súdom prvého stupňa vo svojom výsluchu, v ktorom uviedla, že matka jej nikdy v styku s otcom nebránila, s otcom sa stretáva len sporadicky, pretože pre ňu nechodíeva. Za neopodstatnené považoval odvolací súd aj odvolacie námietky otca poukazujúce na to, že nemohol klásť maloletej T. na súde prvého stupňa otázky. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na ust. § 100 ods. 3 O.s.p., ktoré priamo dáva súdu možnosť v konaní, v ktorom účastníkom je maloleté dieťa zistiť názor maloletého dieťaťa, buď sprostredkovane alebo bezprostredne výsluchom maloletého a to aj bez prítomnosti rodičov alebo iných osôb zodpovedných za výchovu maloletého dieťaťa. V danej veci súd prvého stupňa takto postupoval, keď na pojednávaní dňa 19.08.2015 vypočul maloletú T. v neprítomnosti rodičov. Po ukončení výsluchu maloletej T. súd prvého stupňa oboznámil oboch rodičov s obsahom jej výpovede, pričom ani jeden z nich nemal námietky proti výpovedi maloletej T.. Pokiaľ otec v odvolaní namietal, že súd vo veci jednostranne rozhodol, keď nezisťoval jeho podmienky na výchovu maloletej, k tomu je potrebné uviesť, že ani odvolací súd nespochybňuje schopnosť a možnosť otca zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletú, avšak práve s prihliadnutím na názor dieťaťa prezentovaný pred súdom prvého stupňa, v ktorom jednoznačne maloletá T. uviedla, že nesúhlasí so striedavou osobnou starostlivosťou bolo potom nadbytočné zisťovať podmienky na strane otca. K odvolacím námietkam otca, že vec prejednávajúci sudca vychádzal pri rozhodovaní zo správy kolízneho opatrovníka, ktorú napísala jeho manželka ako vedúca tohto odboru X.. P., je potrebné uviesť, že Krajský súd v Trenčíne v uznesení zo dňa 26.02.2015, č. k. 5CoP/11/2015-18, ktorým rozhodoval o odvolaní otca proti uzneseniu súdu prvého stupňa o ustanovení Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny X. B. za kolízneho opatrovníka maloletej T. pre toto konanie, vyslovil názor, že pri ustanovení kolízneho opatrovníka boli dodržané podmienky jeho výberu a nebol zistený rozpor záujmov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny X. B. so záujmami maloletej T.. Navyac je potrebné zdôrazniť, že maloletá T. pri pohovore s kolíznym opatrovníkom dňa 09.02.2015 uskutočnenom v domácnosti matky uviedla tie isté skutočnosti ako vo svojom výsluchu pred súdom prvého stupňa a súd pri svojom rozhodovaní neprihliadal len na pohovor maloletej s kolíznym opatrovníkom, ale najmä na názor maloletej vyjadrený na pojednávaní dňa 19.08.2015. Z týchto dôvodov bolo odvolanie otca neopodstatnené.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.